

*Н. Р. Карнець, Ю. В. Компак, В. І. Баландіна
Комсомольськ, Комсомольська міська рада*

ГЕНДЕРНА БЮДЖЕТНА ІНІЦІАТИВА – ЗАПОРУКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Серед пріоритетів Програми економічних реформ та бюджетної політики МОЗ України на 2013 рік – фінансування розвитку первинної медичної допомоги, із запровадженням інституту загальної практики сімейної медицини (далі – ЗПСМ). Робота лікарів ЗПСМ спрямована на профілактику, лікування захворювань та збереження репродуктивного здоров'я. У м. Комсомольську, вперше в Україні, з 1998 року запроваджено групову модель роботи лікарів ЗПСМ. Станом на 01.01.2004р. наданням первинної медико–санітарної допомоги було охоплено 49,3 % населення міста; сьогодні –це 69,8%. Про якісні показники роботи лікарів ЗПСМ свідчать: покращення індексу здоров'я дитячого населення, відсутність материнської смертності, зменшення загальної смертності населення, в т.ч. працездатного віку.

Протягом березня – грудня 2012р. у м. Комсомольську впроваджено проект «Гендерне бюджетування на місцевому рівні», за підтримки регіонального представництва Фонду ім. Ф. Еберта. Злагоджена спільна робота усіх зацікавлених сторін, співпраця з міською владою сприяла отриманню практичного досвіду гендерного бюджетування. Сьогодні ми маємо позитивні результати від впровадження гендерної бюджетної ініціативи (далі – ГБІ), як інструмента вдосконалення роботи лікарів ЗПСМ, на підставі програмно – цільового методу (далі - ПЦМ) формування бюджету. Використання ПЦМ у муніципальних програмах застосовується у нашому місті з 2005 р., з метою покращення результатів планування, контролю і виконання міського бюджету.

Розроблена ГБІ мала на меті пошук шляхів підвищення ефективності розподілу бюджетних коштів для надання якісних медичних послуг лікарями ЗПСМ та забезпечення збалансованого врахування інтересів і потреб пацієнтів (як жінок, так і чоловіків).

У ході реалізації проекту члени робочої групи переконалися в тому, що основу гендерного бюджетування складає саме гендерний бюджетний аналіз – різновид бюджетної політики, який відіграє роль однієї з цілей переважної більшості гендерних бюджетних ініціатив.

Робота над втіленням у життя рекомендацій робочої групи проекту триває. У місті проведено низку тренінгів, проведено коригування завдань бюджетних програм у галузі охорони здоров'я (відповідно до вимог ПЦМ), паспорту бюджетної програми «Амбулаторно – поліклінічна допомога населенню» згідно з вимогами гендерного бюджетування, застосовано та модернізовано на 50% уніфіковану електронну індикаторну картку якості, що надасть можливість змінити ставлення

медперсоналу до дотримання протоколів і стандартів ведення пацієнта по маршруту пацієнта, впроваджено гендерні індикатори.

Наведений у скороченому вигляді приклад надає уявлення про можливості застосування ГБІ у медичній галузі міста. Досвід м. Комсомольська заслухано на засіданні Комітету АМУ з питань гендерної рівності, на другому Форумі місцевого самоврядування з питань забезпечення рівних прав та можливостей чоловіків і жінок. Його схвалено АМУ та Федерацією канадських муніципалітетів, гендерними експертами Фонду ім. Ф. Еберта в Україні та міжнародною громадською організацією «ООН Жінки». Зацікавленість у результатах впровадження гендерної бюджетної ініціативи у медичній галузі м. Комсомольська виявили й учасники 15 ювілейної міжнародної науково – практичної конференції «Ідеї академіка В.Вернадського та проблеми сталого розвитку регіонів», що проводилася у Кременчуцькому національному університеті ім. М. Остроградського у червні 2013р.

Кейс «Рівність та справедливість гендерного бюджетування при вдосконаленні роботи лікарів ЗПСМ» розміщено у першому і, поки що єдиному, практичному посібнику «Гендерні аспекти бюджетування на місцевому рівні», виданому Фондом ім. Ф. Еберта у 2012р. Зазначу, що кожен етап проекту широко висвітлювався у місцевих ЗМІ з метою інформування громадян, адже їхня участь в обговоренні та розробці міського бюджету є обов'язковою умовою просування гендерного бюджетування.